

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๘๕๑๓

ที่ กษ.๐๙๐๒/ ว ๑๓๘ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก

เรียน สนก./ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ. ๑ - ๘/สชช./กตบ./กพร./สนก./กปร./กกย./กวม. และ กศก.

สคพ. ส่งเรื่องของนางสาวปาจรีย์ อินทะชูป ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตล.๒๑๓) กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชภัณฑ์พืช สคพ. ซึ่งขอรับการประเมินบุคคลเพื่อประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม ซึ่งกรมฯ ได้เห็นชอบการประเมินบุคคลแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

ขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ชื่อผลงาน พร้อมเค้าโครงผลงาน และสัดส่วนของผลงาน โดยสามารถดูเค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ) และสัดส่วนของผลงานได้จาก Website ของ กกจ. และหากประสงค์จะทักท้วงโปรดแจ้งที่ กกจ. ภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายปรัชญา วงษา)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

แบบเสนอเค้าโครงผลงานและข้อเสนอแนวคิดที่เสนอเพื่อขอรับการประเมิน

๑. ผลงาน จำนวนไม่เกิน ๓ เรื่อง (โดยเรียงลำดับความดีเด่นหรือความสำคัญ)

ผลงานลำดับที่ ๑

เรื่อง ศึกษาและวิจัยคุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในพื้นที่บริเวณเทือกเขา

ภูพานน้อย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี.....

ทะเบียนวิจัยเลขที่ FF๖๕-๓๒-๐๓-๖๕-๐๑-๐๑-๖๕.....

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๗.....

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัดผู้ขอประเมิน/ ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของผลงาน (%)	รับผิดชอบในฐานะ
นางสาวปาจารีย์ อินทะชูป นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๘๕	หัวหน้าการทดลอง
นายบดินทร สอนสุภาพ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นายภัทรวิริ์ พรมนัส นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นางสาวพรเพ็ญ สุภาโชค นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

การศึกษาและวิจัยคุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในพื้นที่บริเวณเทือกเขาภูพานน้อย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ -๒๕๖๗ เพื่อการจัดทำบัญชีรายการความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของพื้นที่ในเขตภาคอีสานตอนบน ซึ่งมีสังคมพืชแบบป่าเบญจพรรณ (mixed deciduous forest) และป่าเต็งรัง (dry dipterocarp forest) และกลุ่มชาติพันธุ์หลักที่อาศัยในพื้นที่ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทอีสาน พบพืชที่มีการใช้ประโยชน์ทั้งหมด ๑๕๖ ชนิด จาก ๑๒๗ สกุล และ ๖๕ วงศ์ วงศ์ที่ใช้มากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อันดับ ๑ วงศ์ถั่ว (Fabaceae) จำนวน ๒๑ ชนิด อันดับ ๒ วงศ์ขิง-ข่า (Zingiberaceae) จำนวน ๑๐ ชนิด และ อันดับ ๓ วงศ์หมากยาง (Apocynaceae) จำนวน ๗ ชนิด สามารถจำแนกรูปแบบการใช้ประโยชน์

(Utilization Patterns) ได้ ๙ ประเภทหลัก ดังนี้ ๑) พืชสมุนไพร จำนวน ๙๐ ชนิด ๒) พืชอาหาร จำนวน ๗๙ ชนิด ๓) พืชอาหารที่มีคุณสมบัติแต่งกลิ่นและเครื่องเทศ จำนวน ๑๐ ชนิด ๔) พืชให้สีหรือใช้เป็นสีย้อม จำนวน ๗ ชนิด ๕) พืชเส้นใย จำนวน ๑ ชนิด ๖) พืชที่ใช้ทำที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้สอย จำนวน ๒๑ ชนิด ๗) พืชที่ใช้ในงานประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ จำนวน ๗ ชนิด ๘) พืชที่ใช้ในสัตว์ จำนวน ๑ ชนิด และ ๙) พืชมีพิษเบื่อเมา จำนวน ๔ ชนิด ทั้งนี้ พืชชนิดเดียวสามารถนำมาใช้ในหลายบทบาทขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางพฤกษเคมี ลักษณะทางกายภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ใช้ประโยชน์มากที่สุดคือใบ ร้อยละ ๓๕ รองลงมาคือผล ร้อยละ ๒๑.๓ ซึ่งการใช้ส่วนใบและผลมากที่สุดนี้ส่งผลดีต่อความยั่งยืนของทรัพยากรพืชในระยะยาว วิเคราะห์คุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านเชิงคุณภาพ (Qualitative Ethnobotanical Study) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (focus group discussion) มีการระดมความคิดเห็นร่วมกับหมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน และผู้มีความรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของพืชในบริบทของชุมชนสรุปได้ ดังนี้ ๑) พืชสมุนไพรที่สำคัญของชุมชนและเป็นพรรณไม้ท้องถิ่นที่ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน ได้แก่ เอียนตอนหรือปลาไหลเผือก (*Eurycoma longifolia* Jack) สบู่เลือด (*Stephania venosa* (Blume) Spreng.) กระชายป่า (*Boesenbergia rotunda* (L.) Mansf.) และ ช้างน้ำ (*Ochna integerrima* (Lour.) Merr.) ๒) พืชอาหารที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ ข้าวเหนียว (*Oryza sativa* L.) ผักกะแยงนา (*Limnophila geoffrayi* Bonati) กระเจียวแดง (*Curcuma angustifolia* Roxb.) บ้าชาดหรือดอกครุย (*Strophoblachia fimbriicalyx* Boerl.) และคัดเลือกพืชเพื่อนำมาประเมินศักยภาพด้านคุณค่าทางโภชนาการ (Evaluation of nutritive values) ๓ ชนิด ได้แก่ บ้าชาดหรือดอกครุย (*Strophoblachia fimbriicalyx* Boerl.) กระเจียวแดงหรือกระเจียวป่า (*Curcuma angustifolia* Roxb.) และกระชายป่า (*Boesenbergia rotunda* (L.) Mansf.) ผลจากการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ พบว่า บ้าชาดหรือดอกครุยเป็นพืชที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงที่สุด โดยให้พลังงาน ๑๐๐.๘๓ กิโลแคลอรีต่อ ๑๐๐ กรัม ปริมาณโปรตีนสูงถึง ๕.๙๕ กรัม ส่วนใยอาหาร ๑๖.๒๑ กรัม คิดเป็นร้อยละ ๖๔ ของ RDI และแคลเซียม ๓๒๔.๙๒ มิลลิกรัม คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของ RDI ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างกระดูกและฟัน กระเจียวแดง (*Curcuma angustifolia* Roxb.) ให้พลังงานต่ำที่สุด คือ ๒๗.๒๒ กิโลแคลอรี มีไขมันรวมเพียง ๐.๓๘ กรัม จึงเหมาะสำหรับผู้ที่ควบคุมน้ำหนักหรือต้องการอาหารพลังงานต่ำ กระชายป่า (*Boesenbergia rotunda* (L.) Mansf.) มีปริมาณใยอาหาร ๔.๖๐ กรัม ธาตุเหล็ก ๑.๖๘ มิลลิกรัม และแคลเซียมในระดับพอประมาณ ซึ่งอาจมีส่วนช่วยในการสร้างเม็ดเลือดแดงและเสริมสร้างกระดูก ทั้งนี้ กระชายป่ายังเป็นพืชที่มีบทบาทในภูมิปัญญาสมุนไพรพื้นบ้าน จึงสามารถนำข้อมูลทางโภชนาการมาสนับสนุนศักยภาพและเสริมคุณค่าทางยาของพืชชนิดนี้ได้ การวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายของคุณค่าทางโภชนาการในพืชผักพื้นบ้าน ทั้งสามชนิด สามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพในกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสะท้อนถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และส่งเสริมการบริโภคพืชท้องถิ่นที่มีศักยภาพทั้งด้านโภชนาการและเศรษฐกิจ

ผลงานลำดับที่ ๒

เรื่อง ศึกษาและวิจัยคุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในพื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๒ ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส.....

ทะเบียนวิจัยเลขที่ FF๖๕-๓๒-๐๓-๖๕-๐๑-๐๗-๖๕.....

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๗.....

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัดผู้ขอประเมิน/ ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของผลงาน (%)	รับผิดชอบในฐานะ
นางสาวปาจริย์ อินทะชูป นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๘๕	หัวหน้าการทดลอง
นายบัณฑิต สอนสุภาพ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นายภัทรวิริ์ พรหมนัส นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นางสาวพรเพ็ญ สุภาโชค นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

การศึกษาและวิจัยคุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในพื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๒ ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ เพื่อจัดทำบัญชีรายการความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งมีสังคมพืชแบบป่าดิบชื้น (tropical evergreen rain forest) และเป็นกลุ่มชาวไทยเชื้อสายมลายู นับถือศาสนาอิสลาม สามารถรวบรวมจำนวนชนิดพืชที่มีการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาพื้นบ้านทั้งสิ้น ๑๐๐ ชนิด ๗๖ สกุล ๘๕ วงศ์ โดยวงศ์พืชที่มีการใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ วงศ์ลูกใต้ใบ (Phyllanthaceae) จำนวน ๙ ชนิด คิดเป็นร้อยละ ๙ ของจำนวนข้อมูลพืชจากการสำรวจในงานวิจัยนี้ รองลงมา ได้แก่ วงศ์ขิง-ข่า (Zingiberaceae) จำนวน ๗ ชนิด คิดเป็นร้อยละ ๗ และอันดับถัดมา ได้แก่ วงศ์ปาล์ม (Arecaceae) จำนวน ๖ ชนิด คิดเป็นร้อยละ ๖ รูปแบบการใช้ประโยชน์ (Utilization Patterns) แบ่งได้ ๖ ประเภทหลัก ดังนี้ ๑) พืชสมุนไพร จำนวน ๓๔ ชนิด ๒) พืชอาหาร จำนวน ๖๒ ชนิด ๓) พืชอาหารที่มีคุณสมบัติแต่งกลิ่นและเครื่องเทศ จำนวน ๖ ชนิด ๔) พืชให้สีหรือใช้เป็นสีย้อม จำนวน ๒ ชนิด ๕) พืชที่ใช้ทำที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้สอย จำนวน ๙ ชนิด ๖) พืชที่ใช้ในงานประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ จำนวน ๑ ชนิด

ทั้งนี้ มีพืช ๑๓ ชนิดมีการใช้ประโยชน์ร่วมสองประเภท ได้แก่ ๑) ชนิดที่เป็นสมุนไพรและอาหาร ได้แก่ ปากูหรือผักกูด (*Diplazium esculentum* (Retz.) Sw.) อาแซ-กลูกู่หรือส้มแขก (*Garcinia atroviridis* Griff. ex T. Anderson) ซาเมาะคละหรือส้มัก (*Syzygium polyanthum* (Wight) Walp.) ฟูโจ๊ะกือโด้ตะ (*Saprosma distans* Craib) ส้มโอ (*Citrus maxima* (Burm.) Merr.) และ อีเซตามงหรือขมิ้นขาว (*Curcuma mangga* Valetton & Zijp) ๒) ชนิดที่เป็นสมุนไพรและเครื่องเทศ ได้แก่ ลอคอบือหน้าหรือพริกไทย (*Piper nigrum* L.) ๓) ชนิดที่เป็นสมุนไพรและพืชให้สีย้อม ได้แก่ ใบพันสมอ (*Gynochthodes sublancoolata* Miq.) ๔) ชนิดที่เป็นสมุนไพรและไม่ใช้สอย ได้แก่ ปาละหรือกะพ้อ (*Licuala glabra* Griff.) ๕) ชนิดที่เป็นอาหารและเครื่องเทศ ได้แก่ กุลิมหรือกระเทียมต้น (*Scorodocarpus borneensis* (Baill.) Becc.) ๖) ชนิดที่เป็นอาหารและพืชให้สีย้อม ได้แก่ มูดูหรือยอบ้าน (*Morinda citrifolia* L.) และ ๗) ชนิดที่เป็นพืชอาหารและไม่ใช้สอย ได้แก่ บือแตหรือจากเขา (*Eugeissona tristis* Griff.) และ บายะหรือทลาวชะโอนเขา (*Oncosperma horridum* (Griff.) Scheff.) การวิเคราะห์ส่วนของพืชที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงพฤกษศาสตร์พื้นบ้านในชุมชน พบว่าส่วนที่นำมาใช้มากที่สุดคือใบ ร้อยละ ๓๓.๙ มักใช้เป็นพืชอาหาร รองลงมาคือผล ร้อยละ ๒๖.๑ และอันดับถัดมา คือส่วนของลำต้น ร้อยละ ๑๐.๔ การวิเคราะห์คุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านเชิงคุณภาพ (Qualitative Ethnobotanical Study) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (focus group discussion) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของพืชในบริบทของชุมชนสรุปได้ ดังนี้ ๑) กลุ่มพืชสมุนไพรที่สำคัญของชุมชนและเป็นพรรณไม้ท้องถิ่นที่ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยคุณค่า สาระสำคัญ พัฒนาและอนุรักษ์อย่างเร่งด่วน ได้แก่ อุบิซาโกหรือมันซาไก (*Ampelocissus ascendiflora* Latiff) ตุกะอาลีหรือเอ็งลิลลา (*Corymborkis veratrifolia* (Reinw.) Blume) ๒) พืชอาหารที่มีความสำคัญและอยู่ในวิถีชุมชนที่ต้องการส่งเสริมและสร้างอัตลักษณ์ ได้แก่ จือแปหรือผักหวานช้าง (*Claoxylon longifolium* (Blume) Endl. ex Hassk.) นิเล็ง (*Gnetum gnemon* L. var. *tenerum* Markgr.) กุลิมหรือกระเทียมต้น (*Scorodocarpus borneensis* (Baill.) Becc.) ทุเรียนบ้าน (*Durio zibethinus* L.) และ ละมูหรือมะไฟฝรั่ง (*Baccaurea motleyana* (Müll. Arg.) Müll. Arg.) เป็นพืชที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ และสามารถผลักดันเข้าสู่กระบวนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) ได้ในอนาคต การวิเคราะห์คุณค่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้านเชิงคุณภาพ (Qualitative Ethnobotanical Study) โดยการคัดเลือกพืชพื้นบ้านจากการประชุมกลุ่มย่อย (focus group discussion) ร่วมกับหมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน และผู้มีความรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้คัดเลือกพืชเพื่อหาพืชที่มีศักยภาพด้านคุณค่าทางโภชนาการในพื้นที่ จำนวน ๒ ชนิด เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนด้านวัฒนธรรมอาหารของชุมชนสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเกษตรเชิงนิเวศของชุมชน ได้แก่ จือแปหรือผักหวานช้าง (*Claoxylon longifolium* (Blume) Endl. ex Hassk.) และนิเล็ง (*Gnetum gnemon* L. var. *tenerum* Markgr.) ผลการวิเคราะห์จือแปและนิเล็งเป็นผักพื้นบ้านที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยจือแปมีจุดเด่นคือ มีปริมาณแคลเซียมสูงถึงร้อยละ ๔๕ ของ RDI โยอาหารร้อยละ ๓๒ โปรตีนและวิตามินเอสูงเหมาะสำหรับการส่งเสริมสุขภาพกระดูก ระบบขับถ่าย และภูมิคุ้มกัน ขณะที่นิเล็งมีโยอาหารสูงถึงร้อยละ ๖๔ ของ RDI โปรตีนสูงกว่าพืชผักทั่วไป และมีวิตามินเอและแคลเซียมในระดับสูง จึงมีศักยภาพนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ หรือวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์อาหารฟังก์ชัน โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ต้องการควบคุมน้ำหนัก รวมถึงเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในระดับท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการอนุรักษ์พืชพื้นบ้านที่มีศักยภาพทั้งทางโภชนาการและสมุนไพรอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับชุมชนและเชิงนโยบาย เนื่องจากพืชเหล่านี้เป็นทรัพยากรชีวภาพที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และเศรษฐกิจ การส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจึงเป็นแนวทางสำคัญต่อการพัฒนาอย่างครอบคลุมในอนาคต

ผลงานลำดับที่ ๓

เรื่อง การสำรวจ รวบรวมความหลากหลายของมันมือเสือ (*Dioscorea esculenta* (Lour.) Burkill)

เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการ

ทะเบียนวิจัยเลขที่ FF๖๕-๖๒-๐๓-๖๕-๐๒-๐๒-๖๕

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๖

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัดผู้ขอประเมิน/ ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของผลงาน (%)	รับผิดชอบในฐานะ
นางสาวปาจรรย์ อินทะชูป นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๘๐	หัวหน้าการทดลอง
นายบัณฑิต สอนสุภาพ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นายภัทรวิรุฬ พรหมนัส นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
นางสาวพรเพ็ญ สุภาโชค นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง
ว่าที่ร้อยตรีชัชวาท ชุ่มเงิน เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	๕	ผู้ร่วมการทดลอง

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

การสำรวจ รวบรวมความหลากหลายของมันมือเสือ (*Dioscorea esculenta* (Lour.) Burkill) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและรวบรวมความหลากหลายทางพันธุกรรมของมันมือเสือ (*Dioscorea esculenta* (Lour.) Burkill) ในประเทศไทย ดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ โดยดำเนินการสำรวจในพื้นที่ ๒๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย น่าน อุตรดิตถ์ แพร่ สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ ตาก กาญจนบุรี เพชรบูรณ์ เลย อุตรธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา กาฬสินธุ์ สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และนราธิวาส สามารถรวบรวมพันธุกรรมได้จำนวน ๓๔ หมายเลข พร้อมทั้งวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการของ

หัวมันมือเสือ จำนวน ๘ ตัวอย่าง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามันมือเสือเป็นพืชล้มลุกฤดูเดียวที่สามารถปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ภายในหนึ่งฤดูกาล ขยายพันธุ์โดยใช้หัวหรือส่วนของหัวที่มีตาเจริญ ลักษณะของหัวมันมือเสือสามารถจำแนกออกเป็น ๓ กลุ่มตามชื่อท้องถิ่นและลักษณะทางสัณฐานวิทยา ได้แก่ ๑) มันมือเสือเป็นกลุ่มหัวมีลักษณะคล้ายนิ้วมือเสือ (digitate) และไม่สมมาตร (irregularly lobed) ๒) มันอ่อน มันอู่มู เป็นกลุ่มหัวมีลักษณะทรงไข่ (ovoid) ทรงรี (ellipsoid) หรือทรงกระบอก (cylindric) และ ๓) มันอ่อนมือเสือกลุ่มที่มีลักษณะผสมระหว่างกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ในกอเดียวกัน ด้านคุณค่าทางโภชนาการพบว่าหัวมันมือเสือให้พลังงานเฉลี่ย ๑๐๓.๔๕ กิโลแคลอรีต่อ ๑๐๐ กรัม ให้พลังงานจากไขมันเพียงร้อยละ ๐.๒๘ ไม่มีคอเลสเตอรอล และมีไขมันรวมในระดับต่ำ ปริมาณโปรตีนเฉลี่ย ๑.๑๙ กรัม คาร์โบไฮเดรต ๒๔.๖๗ กรัม โยอาหาร ๓.๐๒ กรัม น้ำตาล ๒.๔๗ กรัม และโซเดียม ๒.๗๙ มิลลิกรัมต่อ ๑๐๐ กรัม ความชื้นเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๗๒.๗๑ วิตามินและแร่ธาตุส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง โดยไม่พบวิตามินบี ๒ และพบวิตามินเอ เบต้าแคโรทีน แคลเซียม เหล็ก และฟอสฟอรัสในระดับที่ไม่จัดว่าเป็นแหล่งตามเกณฑ์ RDI จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามันมือเสือมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพืชอาหารสุขภาพ เนื่องจากมีพลังงานต่ำ ไขมันต่ำ และใยอาหารค่อนข้างสูง เหมาะสำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่ควบคุมอาหารเฉพาะทาง เช่น ผู้ป่วยเบาหวานหรือความดันโลหิตสูง จึงควรส่งเสริมการศึกษาด้านเขตกรรม การคัดเลือกพันธุ์ และคุณสมบัติเพิ่มเติม เช่น ดัชนีน้ำตาล (Glycemic Index : GI) และองค์ประกอบแป้ง เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมอาหารต่อไป

๒. ข้อเสนอแนวคิด จำนวน ๑ เรื่อง

เรื่อง การจัดทำฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพ

๓. ชื่อผลงานเผยแพร่ (ถ้ามี)

๑. หนังสือ Seasonal Orchids of Thailand ๒๐๑๖ เอกสารวิชาการกรมวิชาการเกษตร ลำดับที่ ๑/๒๕๕๙
๒. หนังสือ กล้วยไม้นามพระราชทาน เอกสารวิชาการกรมวิชาการเกษตร ลำดับที่ ๒/๒๕๕๙
๓. ผักพื้นบ้านกินต้านโรค หนังสือที่ระลึกผู้เกษียณอายุราชการ กรมวิชาการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๑
๔. หนังสืออนุกรมวิธานพืชอักษร ต ฉบับราชบัณฑิตยสภา สำนักราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. หนังสืออนุกรมวิธานพืชอักษร ต เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสภา สำนักราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. บทความเรื่อง พฤกษศาสตร์พื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตอนลูกแป้งหมักสุราพื้นบ้านตำรับกะเหรี่ยง ใน น.ส.พ.กสิกร ปีที่ ๙๕ ฉบับที่ ๑/๖๕ ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๖๔
๗. หนังสืออนุกรมวิธานพืชอักษร ต เล่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสภา สำนักราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๕
๘. วารสารวิจัยและพัฒนาการคุ้มครองพันธุ์พืช ปีที่๑ ฉบับที่๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - มีนาคม ๒๕๖๖
๙. หนังสือคู่มือบัญชีรายการความหลากหลายของพืชอาหารพื้นบ้าน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
๑๐. บทความเรื่อง พฤกษศาสตร์พื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตอนขนมพื้นบ้านกินเป็นยา ใน น.ส.พ.กสิกร ปีที่ ๙๗ ฉบับที่ ๔/๒๕๖๗ เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๗
๑๑. หนังสือพฤษภคาเทลิอง เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗
๑๒. บทความเรื่อง การขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ผ่านตำรับอาหารพื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาหารประยุกต์ น.ส.พ. กสิกร ปีที่ ๙๘ ฉบับที่ ๓/๒๕๖๘ กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๘
๑๓. บทความเรื่อง พฤกษศาสตร์พื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตอนผักพื้นบ้านกินดอกที่พบในตลาดท้องถิ่นของไทย ใน น.ส.พ.กสิกร ปีที่ ๙๘ ฉบับที่ ๔/๒๕๖๘ เมษายน-พฤษภาคม ๒๕๖๘
๑๔. บทความพืชอาหาร พืชสมุนไพร เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

๔. ชื่อเอกสารวิชาการ (ถ้ามี)

เรื่อง คู่มือแนวทางการศึกษาพฤษภาคมศาสตร์พื้นบ้านและการจัดทำบัญชีรายการความหลากหลายทางชีวภาพ
เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สำหรับเจ้าหน้าที่ ชุมชน และนักวิจัย

แบบการเสนอข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวปาจรีย์ อินทะขุบ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๓)

สังกัด กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ขอประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ (ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๓)

สังกัด กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

๑. เรื่อง การจัดทำฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพ

๒. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ซึ่งส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ท้องถิ่นที่หลากหลายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพืชในด้านอาหาร สมุนไพร การเกษตร และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เรียกว่า “พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน” (Ethnobotany) องค์ความรู้เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ สังเกต และถ่ายทอดภายในชุมชนมายาวนาน อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการสูญเสียความหลากหลายของพันธุ์พืชในปัจจุบัน ได้ส่งผลให้องค์ความรู้ด้านนี้บางส่วนถูกละเลย และมีแนวโน้มสูญหาย ดังนั้น เพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์ และสืบสานองค์ความรู้พฤกษศาสตร์พื้นบ้านอย่างเป็นระบบและยั่งยืน จึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูล เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดเก็บในรูปแบบฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านที่มีโครงสร้างชัดเจน เข้าถึงง่าย และสามารถเผยแพร่ข้อมูลหรือให้บริการแก่ผู้สนใจผ่านทางดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการศึกษา วิจัย และการต่อยอดองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพ ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สังกัดสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษา วิจัย และให้บริการข้อมูลด้านพรรณพืช รวมถึงการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์พืช (Herbarium) ซึ่งทำหน้าที่รวบรวม จัดเก็บ และอนุรักษ์ตัวอย่างพรรณไม้อ่างอิง เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาทางอนุกรมวิธานพืช พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร ความเชี่ยวชาญ และโครงสร้างพื้นฐานนี้ พิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพจึงมีศักยภาพในการขยายบทบาทสู่การเป็นศูนย์กลางการจัดการองค์ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของประเทศ โดยการจัดทำฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ และวัฒนธรรม ประกอบด้วยข้อมูล เช่น ชื่อท้องถิ่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ วิธีใช้ ส่วนที่ใช้ ลักษณะการเตรียม แหล่งกระจายพันธุ์ นิเวศวิทยา ภาพประกอบ ตลอดจนองค์ประกอบทางวัฒนธรรม เช่น ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี และเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับพืชแต่ละชนิด

ฐานข้อมูลนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการอนุรักษ์องค์ความรู้ท้องถิ่นไม่ให้สูญหายตามกาลเวลา เป็นแหล่งอ้างอิงที่มีคุณค่าสำหรับการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การจัดทำฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านยังสอดคล้องกับนโยบายและกรอบความร่วมมือที่สำคัญ เช่น แผนแม่บทการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามแนวพระราชดำริ ฯ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหาร สุขภาพ และเศรษฐกิจฐานราก และยังมีส่วนในการยกระดับพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพให้เป็นคลังข้อมูลที่เชื่อมโยงทั้งด้านพันธุกรรมและวัฒนธรรม รองรับการใช้งานของนักวิจัย นักศึกษา ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชน

นักวิจัย และภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลอ้างอิงที่สำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของประเทศอย่างเหมาะสม

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์และแนวความคิด

แนวคิดการจัดทำฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพ เป็นแนวทางสนับสนุนการอนุรักษ์และสืบทอดองค์ความรู้ท้องถิ่นด้านการใช้ประโยชน์จากพืชในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบทบาทของพิพิธภัณฑ์พืชในฐานะคลังข้อมูลทางชีวภาพที่น่าเชื่อถือ และมีศักยภาพในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน (Ethnobotany) เป็นศาสตร์สหวิทยาการที่ครอบคลุมพฤกษศาสตร์ มานุษยวิทยา และวัฒนธรรม ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถต่อยอดสู่การวิจัย นวัตกรรม และการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ทั้งยังสอดคล้องกับแนวนโยบายขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ที่เน้นย้ำว่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ "รากฐานของความมั่นคงทางอาหาร" (foundation of food security) และความยืดหยุ่นของระบบอาหารต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก คือ ความสามารถของระบบอาหารในการรักษาการจัดหาอาหารให้เพียงพอ แม้จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด ความขัดแย้ง และการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน

การจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถระบุและเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์พืชพื้นเมืองของไทย จึงไม่เพียงส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรชีวภาพ แต่ยังเป็นข้อมูลที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ระบบอาหารท้องถิ่นที่ยั่งยืน และการคัดเลือกพืชศักยภาพสำหรับการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศและระดับโลก

ข้อเสนอ

๑. จัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการ ที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้หลากหลายมิติ เช่น ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อท้องถิ่น ชื่อสามัญ วิธีใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ วัฒนธรรม พร้อมระบบสืบค้นที่ใช้งานง่ายและสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลพรรณไม้อ้างอิง (voucher specimens) ในพิพิธภัณฑ์พืชได้ในอนาคต

๒. แต่งตั้งคณะทำงาน โดยประสานความร่วมมือกับนักพฤกษศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อร่วมสร้างระบบฐานข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาและเทคโนโลยี

๓. วางแผนให้พิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพเป็นศูนย์กลางการจัดการองค์ความรู้พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของประเทศ โดยใช้ฐานข้อมูลด้านพฤกษศาสตร์พื้นบ้านที่สร้างขึ้นมาเผยแพร่และให้บริการด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงในด้านการศึกษา วิจัย พัฒนาเชิงพาณิชย์ และนโยบายสาธารณะ

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๑. ข้อมูลมีลักษณะหลากหลายและไม่เป็นมาตรฐาน เนื่องจากความรู้ที่ถ่ายทอดโดยปากเปล่าอาจมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่สามารถตรวจสอบได้

แนวทางแก้ไข โดยจัดทำรูปแบบการเก็บข้อมูลที่ยืดหยุ่นแต่มีกรอบมาตรฐาน เช่น แบบฟอร์มสัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียงหรือวิดีโอประกอบ

๒. ความต่อเนื่องของการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลในระยะยาว

แนวทางแก้ไข ควรวางแผนระบบที่สามารถรับข้อมูลชนิดพีชใหม่ๆ วิธีการใช้ หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง และรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีหรืองานวิจัยที่อาจเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกำหนดให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิชกรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดูแลและปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

๓. ด้านสิทธิในทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางแก้ไข ควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) และกฎหมายระดับประเทศ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีการระบุแหล่งที่มาและเคารพสิทธิในการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาอย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักจริยธรรม

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ฐานข้อมูลนี้สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ในระดับประเทศ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางด้านพฤกษศาสตร์ การเกษตร และเภสัชกรรม ด้วยข้อมูลที่มีความครบถ้วนและเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนนโยบายด้านทรัพยากรชีวภาพ ความมั่นคงทางอาหาร การแพทย์แผนไทย และวัฒนธรรม รวมถึงส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชพื้นบ้านในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและระบบอาหารท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เกิดการอนุรักษ์องค์ความรู้พฤกษศาสตร์พื้นบ้านอย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมจัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืชในวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเชื่อของชุมชนท้องถิ่น ช่วยลดความเสี่ยงต่อการสูญหายขององค์ความรู้ดั้งเดิม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา วิจัย และพัฒนาต่อยอดได้อย่างยั่งยืน

๒. ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน และน่าเชื่อถือจากฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านนี้สามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงหรือแนวทางในการกำหนดนโยบาย กฎหมาย หรือมาตรการด้านการคุ้มครองพันธุ์กรรมพืชและสิทธิชุมชน ช่วยส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพควบคู่กับการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. มีฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การศึกษา และการวิจัยของนักเรียน นักศึกษา นักวิจัย ตลอดจนประชาชนทั่วไป

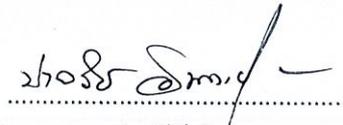
๔. ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง และร่วมพัฒนาฐานข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน ซึ่งส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของตนเอง และเป็นแรงจูงใจในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพืชในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๕. สามารถยกระดับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิชกรุงเทพฯสู่การเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน ทำหน้าที่เป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการข้อมูลด้านพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างครบวงจร มีบทบาทในระดับประเทศ และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. จำนวนและคุณภาพของข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านที่ถูกบันทึกและจัดเก็บในระบบอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ

๒. จำนวนพื้นที่และชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับการสำรวจและรวบรวมข้อมูลซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมหลากหลายกลุ่มเป้าหมาย
๓. จำนวนผู้ใช้ระบบ ทั้งนักวิจัย นักศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
๔. จำนวนงานวิจัยหรือโครงการพัฒนาที่ใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลนี้และถูกนำไปอ้างอิงหรือต่อยอดในเชิงปฏิบัติอย่างชัดเจน

(ลงชื่อ)
(นางสาวปาจริย์ อินทะชูป)
ผู้ขอประเมิน
(วันที่) ๘ ธันวาคม ๒๕๖๘